

SZÁMÍTÁSI FELADATOK II.

A feladatokat figyelmesen olvassa el! A válaszokat a feladatban előírt módon adja meg!

A számítást igénylő feladatoknál minden esetben először írja fel a megfelelő **összefüggést** (képletet), majd **helyettesítse be** a számértékeket, végezze el a szükséges **számítási műveleteket**! A számításokat **két tizedes pontossággal** kell elvégeznie! A végeredménynél a mérőszám mellett tüntesse fel a **mértékegységet is**! Ha a feladatrészeknél nincs külön utasítás a mértékegységek vonatkozásában, akkor a végeredményeket N-ban, m-ben, s-ban, illetve ezek származtatott mértékegységeivel kifejezve adja meg!

A számítást igénylő feladatoknál a $\pi = 3,14$ és $g = 9,81 \text{ m/s}^2$ értéket használja!

Ceruza csak a rajzolást, szerkesztést igénylő feladatokhoz használható.

A feladatok megoldásánál használható eszközök, amelyeket a tanulók hoznak magukkal:

- nem programozható számológép,
- körző,
- vonalzó.

A javítási útmutató a javasolt: Dr. Kőfalvi Gyula: Közlekedési ismeretek (Műszaki Könyvkiadó, 39772/1) tankönyv alapján készült.

A javítási útmutatóban a javasolt Lenzsér L.– Reider L.: Közlekedési alapismeretek MK-6044-3 tankönyvet használtuk fel.

Tapadási tényező

1. feladat

a) Ismertesse, hogy hogyan történik a „ ϕ ” tapadási tényező értékének meghatározása!

Mely tényezők alapján határozzák meg a „ ϕ ”-t?

b) 90 km/órás haladási sebességnél új gumiabroncs esetén hozzávetőleg milyen tapadási tényező értékre számíthatunk száraz, illetve jeges aszfaltborítású úton?

Határsebességek, számítási feladatok

1. feladat

Egy gépkocsi súlypontjának magassága a talajtól 0,865 m-re van. A jármű nyomtávja 1,48 méter. A gépkocsi 180 méter sugarú íven halad.

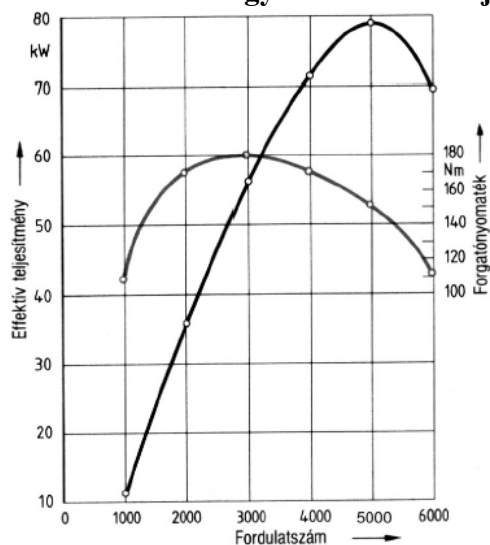
Ez a gépkocsi legfeljebb hány km/órás sebességgel képes haladni anélkül, hogy megcsúszna, illetve felborulna, ha a kerék és a talaj között a súrlódási tényező 0,55?

- a) A kicsúszás határsebessége:
- b) A kiborulás határsebessége:

Nyomaték, fordulatszám, összrugalmasság, számítási feladatok

1. feladat

Az alábbi ábrán egy Otto-motor teljes terhelési jelleggörbéi láthatók.

- a) Jelölje a jelleggörbén, majd olvassa le a jelleggörbéről az alábbi nevezetes nyomaték-, teljesítmény,- és fordulatszám értékeket, majd töltsse ki az alábbi táblázatot! A motor maximális teljesítményét a diagram adataiból számítással határozza meg!

M_{max} (N·m)	
M_{Pmax} (N·m)	
n_{Mmax} (1/min)	
n_{Pmax} (1/min)	

- a motor maximális teljesítménye számítással:

- b) Számítsa ki a motor nyomaték,- és fordulatszám-rugalmasságát!

A motor fordulatszám-rugalmassága:

A motor nyomatékugalmassága:

2. feladat

Egy Otto-motor próbapadi mérése során, a motor legnagyobb teljesítményénél 280 Nm forgatónyomatéket és $107,3 \text{ s}^{-1}$ fordulatszámot mértek. A legnagyobb forgatónyomatéket, 378 Nm-t 58 s^{-1} fordulatszámnál mérték.

Határozza meg a motorra jellemző:

- a) Nyomatékrugalmasságot!
- b) Fordulatszám-rugalmasságot!
- c) Összrugalmasságot!

Lökettérfogat, középnyomás, teljesítmény, stb., számítási feladatok

1. feladat

Egy háromhengeres, négyütemű Otto-motor hengerátmérője 76 mm, a lökethossza 74 mm.

Számítsa ki:

- a) Egy henger lökettérfogatát!**
- b) A motor összlökettérfogatát!**

2. feladat

Egy négyhengeres, négyütemű Otto-motorról a következő adatokat ismerjük: a henger átmérője 96 mm, a dugattyú lökethossza 90 mm, a mechanikai hatásfoka 88 %, indikált középnyomása 0,995 MPa, az égéstér térfogata 85 cm^3 , a motor fordulatszáma $80,5 \text{ s}^{-1}$.

Számítsa ki:

- a) A motor lökettérfogatát!
- b) A motor effektív teljesítményét!
- c) A sűrítési arányt!

3. feladat

Egy négyhengeres motor összlökettérfogata 1598 cm^3 .

Hengerfurat-átmérője 79 mm , sűrítési viszonya $10,5$.

Mekkora a motor lökethossza és a sűrítőtér térfogata?

a) Lökethossz:

b) Térfogat:

4. feladat

Egy háromhengeres, négyütemű Otto-motorról tudjuk, hogy hengerátmérője 76 mm, a lökethossza 74 mm. Továbbá a mechanikai hatásfoka 0,91, az indikált középnyomása 0,89 MPa. A sűrítési arány 8. Méréskor a motor fordulatszáma 48 fordulat másodpercenként.

Határozza meg:

- a) A motor effektív középnyomását!**
- b) A motor effektív teljesítményét!**
- c) A motor indikált teljesítményét!**
- d) Az égéstér térfogatát!**
- e) A dugattyú középsebességét!**

5. feladat

A négy hengeres, négyütemű Otto-motor hengerátmérője 82 mm, a lökethossza 81 mm ,a mechanikai hatásfoka 0,918, az indikált középnyomása 0,882 MPa, az égéstér térfogata 61,1 cm³. Méréskor a motor fordulatszáma 95,5 1/s.

Számítsa ki:

- a) Egy henger lökettérfogatát!**
- b) A motor lökettérfogatát!**
- c) A motor effektív középnyomását!**
- d) A motor effektív teljesítményét!**
- e) A motor indikált teljesítményét!**
- f) A literteljesítményt!**
- g) A dugattyú középsebességét!**
- h) A sűrítési viszonyt!**

6. feladat

Mekkora az effektív fajlagos tüzelőanyag-fogyasztása g/kWh-ban annak a motornak, amelynek effektív hatásfoka 0,25, a benzin fűtőértéke 42000 kJ/kg?

A fajlagos tüzelőanyag-fogyasztás számításához használja a $\left(b_e = \frac{1}{H_{\text{ü}} \cdot \eta_e} \right)$

a) Az effektív fajlagos tüzelőanyag-fogyasztás:

b) Mekkora a motor óránkénti fogyasztása, ha annak effektív teljesítménye 25 kW?

Erőhatás, munkavégzés, számítási feladatok

1. feladat

Egy dízelmotor dugattyújának átmérője 120 mm, a dugattyú lökethossza 115 mm. Az effektív középnyomás 1098000 Pascal, a mechanikai hatásfok 81,5 %.

A fenti adatok ismeretében határozza meg, hogy mekkora:

- a) A dugattyú homlokfelülete!
- b) Erő hat a dugattyúra!
- c) A motor egy hengerének a munkavégzése!